Inspectie belastingen, toeslagen en douane

Rechtsbescherming aan de grens

Onderzoek naar rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen

Juni 2026

Inleiding

Nederland is de op één na grootste goederenimporteur van de Europese Unie (EU). In 2024 was de import van goederen uit niet-EU landen naar Nederland goed voor € 435 miljard.[1] Dagelijks ontvangt de Douane duizenden aangiften voor deze goederen en ook voor accijnsgoederen zoals alcohol, tabak en brandstoffen. Zij heeft dan de taak om:

- te controleren of de afdracht van douanerechten, belastingen bij invoer en binnenlandse accijnzen juist, tijdig en volledig is;
- inwoners te beschermen tegen verboden of onveilige producten;
- te zorgen voor een vlotte doorstroom van bonafide handelsgoederen en het snel afhandelen van douaneformaliteiten voor een sterke concurrentiepositie.

Om bedrijven niet onnodig te belasten met haar controles, staat de Douane in nauw contact met (vertegenwoordigers van) bedrijven.[2] Ook spreekt de Douane regelmatig met de Europese Commissie over aanpassing van wetgeving als de toepassing van Europese regelgeving als onredelijk wordt ervaren.[3] Jaarlijks brengt de Douane in beeld hoe bedrijven het handelen van de Douane ervaren en waarderen en kijkt zij wat zij daarin kan verbeteren.[4] Uit de metingen blijkt dat het bedrijfsleven over het algemeen positief is over de Douane. Dat klinkt ook door wanneer wij met ondernemers[5] spreken. Daaruit komen ook verbeterpunten naar voren, zoals de bereikbaarheid en IT-systemen.

Uit de gesprekken die we ter voorbereiding op dit onderzoek met ondernemers voerden, werd daarnaast duidelijk dat op momenten dat zij het niet eens zijn met een beslissing[6] van de Douane, zij ervaren dat de invulling van de rechtsbescherming door de Douane niet altijd aansluit bij wat zij nodig hebben. Douanemedewerkers op hun beurt gaven aan dat Europese wet- en regelgeving weinig ruimte biedt om de belangen van ondernemers mee te laten wegen in hun besluiten. Voor ons was dit aanleiding om te onderzoeken hoe de Douane in de praktijk invulling geeft aan de rechtsbescherming van ondernemers als zij een geschil hebben over douaneheffingen.[7]

Rechtsbescherming is een specifiek aandachtsgebied voor de Inspectie belastingen toeslagen en douane (IBTD). Het is onze opdracht om te bevorderen dat de overheid aandacht heeft voor de rechtsbescherming van burgers en ondernemers en dat zij steeds de mogelijkheid hebben om op te komen voor hun rechten. Dat doen we ook met dit rapport. Hierna gaan we in op de context van dit onderzoek en lichten wij toe hoe we ons onderzoek hebben uitgevoerd.

1

Achtergrond

Context

Een belangrijke taak voor de Douane is ervoor te zorgen dat over goederen juiste en volledige douaneheffingen worden afgedragen. Vanuit haar toezichthoudende en handhavende taak kan de Douane correcties (laten) doorvoeren. Bijvoorbeeld als zij van mening is dat een ondernemer niet het juiste tarief betaalt omdat de aangegeven goederencode onjuist is. Ook kan zij vinden dat de opgegeven waarde van de goederen opvallend laag is, of dat het aangegeven land van oorsprong niet juist is waardoor de ondernemer antidumpingrechten moet betalen. Daarnaast kan het zo zijn dat de Douane een controleonderzoek heeft uitgevoerd naar de juistheid van de afdracht van accijnzen of verschuldigde verbruiksbelastingen over een bepaalde periode. De correcties kunnen ertoe leiden dat de ondernemer te maken krijgt met een hogere douaneschuld.

In 2024 had de Nederlandse Douane te maken met ruim 1,4 miljard aangifteregels, waarvan er ongeveer 1,1 miljard betrekking hadden op e-commerce (verkoop van goederen via internet). De Douane heeft in dat jaar in totaal 381.435 controles uitgevoerd.[8]

Een volgens de Douane (mogelijk) onjuiste, onvolledige of niet tijdige aangifte kan grote gevolgen hebben voor een ondernemer. Zo kan hij geconfronteerd worden met een aanzienlijk hogere douaneschuld, bijkomende juridische kosten en reputatieschade. Daarom is het belangrijk dat hij al in een vroeg stadium kan opkomen voor zijn rechten en het geschil zo snel mogelijk wordt opgelost. Dit onderstreept het belang van rechtsbescherming. In hoofdstuk 2 gaan we dieper in op het belang van- en regelgeving rond (vroegtijdige) rechtsbescherming.

Aanpak van het onderzoek

In dit onderzoek staat de volgende vraag centraal:

Hoe geeft de Douane in de praktijk invulling aan de rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen en zijn hierin verbeteringen mogelijk?

Ons onderzoek is toegespitst op de invulling van de rechtsbescherming door de Douane bij geschillen in zaken waarin sprake is van een (voornemen tot een) correctie omdat de aangifte volgens de Douane onjuist, onvolledig of niet tijdig was. We hebben in kaart gebracht welke aspecten van rechtsbescherming in nationale en Europese wet- en regelgeving zijn vastgelegd. Daarnaast zijn we aan de hand van 77 dossiers[9] en documentstudie nagegaan hoe de Douane in de praktijk invulling geeft aan de rechtsbescherming vanaf het moment dat zij van plan is om een correctie door te voeren tot en met de fase dat een ondernemer hiertegen bezwaar kan maken. Om een breed beeld te verkrijgen van de invulling van de rechtsbescherming in de praktijk, hebben we verschillende soorten dossiers bestudeerd. Het betreft dossiers die zijn afgerond in het eerste halfjaar van 2024, waarbij sprake was van een (voorgenomen) correctie voorafgaande aan- of na de vrijgave van de goederen, die nadelig uitpakt voor de ondernemer en meer dan €1000,- bedroeg. De variatie aan dossiers stelt ons in staat om uitspraken te kunnen doen van algemenere aard. Naast de dossier- en documentstudie hebben we gesprekken gevoerd met douanemedewerkers, ondernemers en instanties van de Europese Unie. De inhoud van het geschil en de beoordeling door de rechter hebben we niet betrokken in het onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd tussen september 2024 en maart 2026.

Eerste bevindingen

Vooruitlopend op dit rapport hebben we de eerste bevindingen uit ons onderzoek toegelicht in de brief die de minister van Financiën op 6 oktober 2025 aan de Tweede Kamer aanbood.[10] We vroegen toen alvast aandacht voor enkele verbeterpunten waarover we graag het gesprek wilden aangaan met ondernemers en douanemedewerkers. De verbeterpunten gingen met name over de fase waarin de Douane aankondigt dat ze van plan is om een voor de ondernemer ongunstige beslissing te nemen, de zogeheten voornemenfase. We stelden vast dat de Douane de ondernemer dan meestal de gelegenheid biedt om zijn standpunt kenbaar te maken, maar dat zij in die fase nog te weinig aandacht heeft voor de invulling van de rechtsbescherming.

Ook merkten we op dat de informatiehuishouding van de Douane nadelige effecten kan hebben op de rechtsbescherming. Na de publicatie van de brief hebben we ons voor de afronding van dit onderzoek gericht op rechtsbescherming in de bezwaarfase en de ruimte die de Douane 'vanuit Europa' wordt geboden.

Dit rapport gaat in op de hoofdlijnen uit het onderzoek. We verwijzen voor de methodologie naar bijlage 1. Uitgebreide informatie over ons onderzoek, de bevindingen van het totale onderzoek inclusief de exacte aantallen per bevinding en de relevante wet- en regelgeving, staan in bijlage 2. Bijlage 3 bevat de wederhoortabel, waarin de reactie van de Douane op het concept van dit rapport en onze reactie daarop is opgenomen.

In hoofdstuk 2 beschrijven we het belang van vroegtijdige rechtsbescherming en aspecten van rechtsbescherming die in wet- en regelgeving zijn vastgelegd. In hoofdstuk 3 behandelen we de invulling van de rechtsbescherming door de Douane tijdens de processen van controle voor- en achteraf. Dit doen we aan de hand van visualisaties. Ook gaan we in op de verbeterpunten die we daarbij zien. Hoofdstuk 4 sluit dit rapport af met onze conclusies en aanbevelingen.

2

Vroegtijdige rechtsbescherming

In dit hoofdstuk gaan we in op het belang van vroegtijdige rechtsbescherming voor ondernemers. Daarnaast gaan we in op aspecten van (vroegtijdige) rechtsbescherming die in nationale en Europese wet- en regelgeving zijn vastgelegd.

Ondernemers en vroegtijdige rechtsbescherming

Rechtsbescherming houdt in dat burgers en ondernemers mogelijkheden hebben om op te komen tegen beslissingen en handelingen van de overheid. Daarbij is het ook belangrijk dat de overheid alles wat de burger of ondernemer daartegen inbrengt, serieus in (her)overweging neemt en hen daarover adequaat informeert. Dit is belangrijk, omdat de handelingen en beslissingen van de overheid heel ingrijpend kunnen zijn. Bovendien is de positie van een ondernemer op het juridisch speelveld niet altijd gelijkwaardig aan die van de overheid. Met ons toezicht willen we bevorderen dat medewerkers van overheidsorganisaties zich daarvan bewust zijn en in elk contact en op elk moment zorgvuldig, eerlijk, uitlegbaar en transparant handelen richting ondernemers, ongeacht de plek waar zij werken. Van hen mag worden verwacht dat zij ruimte opzoeken en toepassen binnen de grenzen van wet- en regelgeving. De rechtsbescherming moet dus niet alleen goed in de wet geregeld zijn, maar ook op een goede manier in praktijk worden gebracht.[11] Dit bevordert ook het vertrouwen van mensen in de overheid.

Omdat de gevolgen van een correctie voor ondernemers groot kunnen zijn en de Douane door strike wetgeving beperkte ruimte heeft om onredelijke uitkomsten voor de ondernemer weg te nemen, is het belangrijk dat ondernemers kunnen opkomen voor hun rechten. Door in een zo vroeg mogelijk stadium aandacht te hebben voor rechtsbescherming, kan de Douane bepaalde discussies al eerder met ondernemers voeren. Dat scheelt onnodige bezwaar- en beroepsprocedures voor zowel de ondernemer als de Douane.[12]

Wettelijke rechtsbescherming in douanezaken

Europese invloeden

De regels rond douaneheffingen zijn sterk geëuropeaniseerd. Zo geldt bij de heffing van douanerechten het Douanewetboek van de Unie (DWU).[13] Voor de accijnzen gelden EU-richtlijnen die in de Nederlandse Wet op de accijns zijn geïmplementeerd. Dat beide soorten douaneheffingen sterk geëuropeaniseerd zijn, betekent echter niet dat er in het geheel geen ruimte is voor (overige) nationale wetgeving. Zo zijn (onderdelen van) zowel de Algemene wet bestuursrecht (Awb) als de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR) relevant voor douanerechten en accijns. Zowel de Awb als AWR bevatten procedureregels en andere relevante bepalingen voor de rechtsbescherming.[14]

Het verdedigingsbeginsel

Specifiek voor vroegtijdige rechtsbescherming is het relevant om bij de heffing van douanerechten en accijnzen een onderscheid te maken tussen gunstige en ongunstige beslissingen. Het op verzoek afgeven van een vergunning is een voorbeeld van een gunstige beslissing, de mededeling van een naheffing of navordering is een voorbeeld van een ongunstige beslissing. Als de Douane een ongunstige beslissing neemt of van plan is dat te doen, moet zij extra formele voorwaarden naleven die voortvloeien uit het zogeheten verdedigingsbeginsel. Dit beginsel is ontwikkeld in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU en is eveneens vastgelegd in bijvoorbeeld het DWU. Het verdedigingsbeginsel is van toepassing op zowel de heffing van douanerechten als van accijnzen.[15] Het beginsel houdt in dat de ondernemer die wordt getroffen door een ongunstige beslissing, zijn standpunt kenbaar moet kunnen maken maken voordat de definitieve beslissing wordt genomen.[16] Het verdedigingsbeginsel zou op verschillende momenten aan de orde moeten zijn:

Voornemen

Wanneer de Douane van plan is een ongunstige beslissing te nemen, brengt het verdedigingsbeginsel met zich mee dat de Douane vroegtijdig, dus nog voordat de ongunstige beslissing is genomen, rechtsbescherming moet bieden en de ondernemer:

- van de voorgenomen ongunstige beslissing op de hoogte moet brengen;
- meedeelt waarop de voorgenomen beslissing is gebaseerd;
- wijst op de mogelijkheid tot inzage in het dossier;
- de ondernemer de kans geeft om zijn kant van het verhaal naar voren te brengen.

Daarnaast zal de ongunstige beslissing ook deugdelijk gemotiveerd moeten zijn zodat voor de ondernemer duidelijk is waarom de Douane van plan is om de ongunstige beslissing te nemen.[17]

Ongunstige beslissing

De volgende stap waarin rechtsbescherming aan de orde is, is die van het versturen van de ongunstige beslissing. Ook hier is het verdedigingsbeginsel van toepassing: voor de ondernemer moet duidelijk zijn op welke gronden de ongunstige beslissing is genomen. Ook zal voor de ondernemer duidelijk moeten zijn dat hij tegen de ongunstige beslissing bezwaar kan maken en binnen welke termijn.

Bezwaar

Voor heffing van douanerechten en voor accijnzen zijn (onderdelen van) zowel de Awb als de AWR relevant. Dit geldt met name voor de bezwaarfase. In de bezwaarfase volgt de Douane in principe het Nederlandse bestuursrecht en bestuursrechtspraak zoals dit ook bij andere nationale belastingen het geval is.[18]

De Nederlandse bezwaarprocedure kent een hoorplicht. De hoorplicht houdt in dat de ondernemer in staat wordt gesteld om onder andere zijn standpunt mondeling toe te lichten voordat de Douane een besluit neemt.

De ondernemer heeft ook het recht om inzage te krijgen in de op de zaak betrekking hebbende stukken, zodat hij zijn standpunt in de bezwaarfase goed kan bepalen en onderbouwen. De Douane dient op basis van het bezwaarschrift en eventuele hoorgesprek een volledige heroverweging te maken voordat zij beslist op het bezwaarschrift. De Douane zal de argumenten van de ondernemer moeten betrekken bij haar overwegingen en aan de hand daarvan de beslissing nemen of zij de bezwaren (deels) honoreert of niet. Hierna moet de Douane een deugdelijk gemotiveerde uitspraak doen.

Beschikking in de Europese douanewetgeving

De Europese douanewetgeving kent een ruime uitleg van het begrip ‘beschikking’. Elke beslissing die verband houdt met de douanewetgeving en die de Douane over een bepaald geval neemt en voor de betrokken ondernemer rechtsgevolgen heeft, wordt als een beschikking gekwalificeerd. Hiermee kent het Europese recht een ruimere betekenis toe aan het begrip ‘beschikking’ dan zoals dat in het (Nederlandse) belasting- en bestuursrecht staat beschreven.

In het verlengde hiervan is relevant dat het Europese recht aangeeft dat een ondernemer tegen alle beschikkingen in bezwaar en beroep mag gaan, terwijl een ondernemer bij het Nederlandse belastingrecht alleen bezwaar mag maken tegen beschikkingen die specifiek daarvoor zijn aangewezen.[19]

Ruimte in de Europese wetgeving bij heffing douanerechten: artikel 119 en 120 DWU

In specifieke situaties kan de Douane overgaan tot kwijtschelding (of terugbetaling) van de douaneschuld van de ondernemer. Dat kan als sprake is van een vergissing van de douaneautoriteiten (gewekt vertrouwen, artikel 119 DWU), maar ook wanneer er bijzondere, ongewone situaties zijn waarin het onredelijk zou zijn om een douaneschuld te handhaven (billijkheid, artikel 120 DWU). Toepassing van deze artikelen is zeer beperkt mogelijk aangezien de Douane hierbij is gebonden aan strikte voorwaarden.[20]

3

De rechtsbescherming door de Douane in de praktijk

In dit hoofdstuk zetten we uiteen hoe we de hiervoor beschreven aspecten van rechtsbescherming in de praktijk terugzien. We lichten eerst toe welke stappen de Douane in de praktijk doorloopt bij controles en de rechtsbescherming die de Douane biedt. Daarna bespreken we de verbeterpunten in de geboden rechtsbescherming bezien vanuit het perspectief van de ondernemer.

Hoe ondernemers kunnen opkomen voor hun rechten

Op basis van de door ons onderzochte dossiers hebben we in beeld gebracht op welke momenten de Douane de ondernemer de gelegenheid biedt om op te komen voor zijn rechten. Deze dossiers hebben betrekking op de controle voor vrijgave van de goederen (controle vooraf), en de controle na vrijgave (controle achteraf) en de bezwaarfase die daar eventueel op volgt. Figuur 1 en figuur 2 visualiseren deze processen en geven aan wanneer de deelaspecten van rechtsbescherming zoals we besproken hebben in hoofdstuk 2 (*Wettelijke rechtsbescherming in douanezaken*) in de praktijk van toepassing zijn. We onderscheiden daarbij twee situaties. Het proces controle vooraf betreft de situatie waarin de ondernemer douanerechten verschuldigd is omdat hij goederen heeft ingevoerd uit landen buiten de Europese Unie. De Douane controleert de aangifte meteen en constateert dat deze onjuist of onvolledig is. In de situatie van controle achteraf is de ondernemer douaneheffingen verschuldigd omdat hij volgens de Douane geen of te weinig heffingen heeft afgedragen. Dit wordt bijvoorbeeld duidelijk na een administratieve controle die de Douane over een bepaalde periode (achteraf) doet. Figuur 1 laat zien dat in beide situaties het proces (en daarmee ook de rechtsbescherming) tot het voornemen van de ongunstige beslissing verschillend verloopt.[21] Het proces vanaf het voornemen tot en met de beslissing op bezwaar is voor beide situaties hetzelfde. Dit is weergegeven in figuur 2.

Controle vooraf

Figuur 1

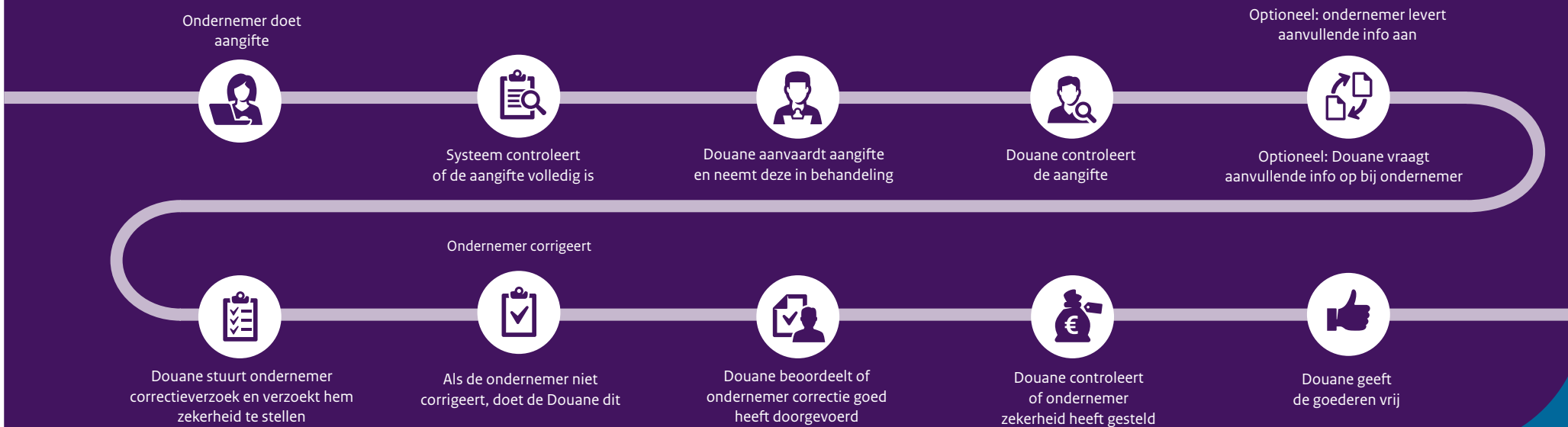

Controle achteraf

✓ = *rechtsbescherming van toepassing*

Proces voornemen ongunstige beslissing

Het proces na het voornemen tot en met de beslissing op bezwaar is voor zowel controle voor- als achteraf hetzelfde. Onderstaande figuur geeft het vervolgproces weer.

Figuur 2

✓ = *rechtsbescherming van toepassing*

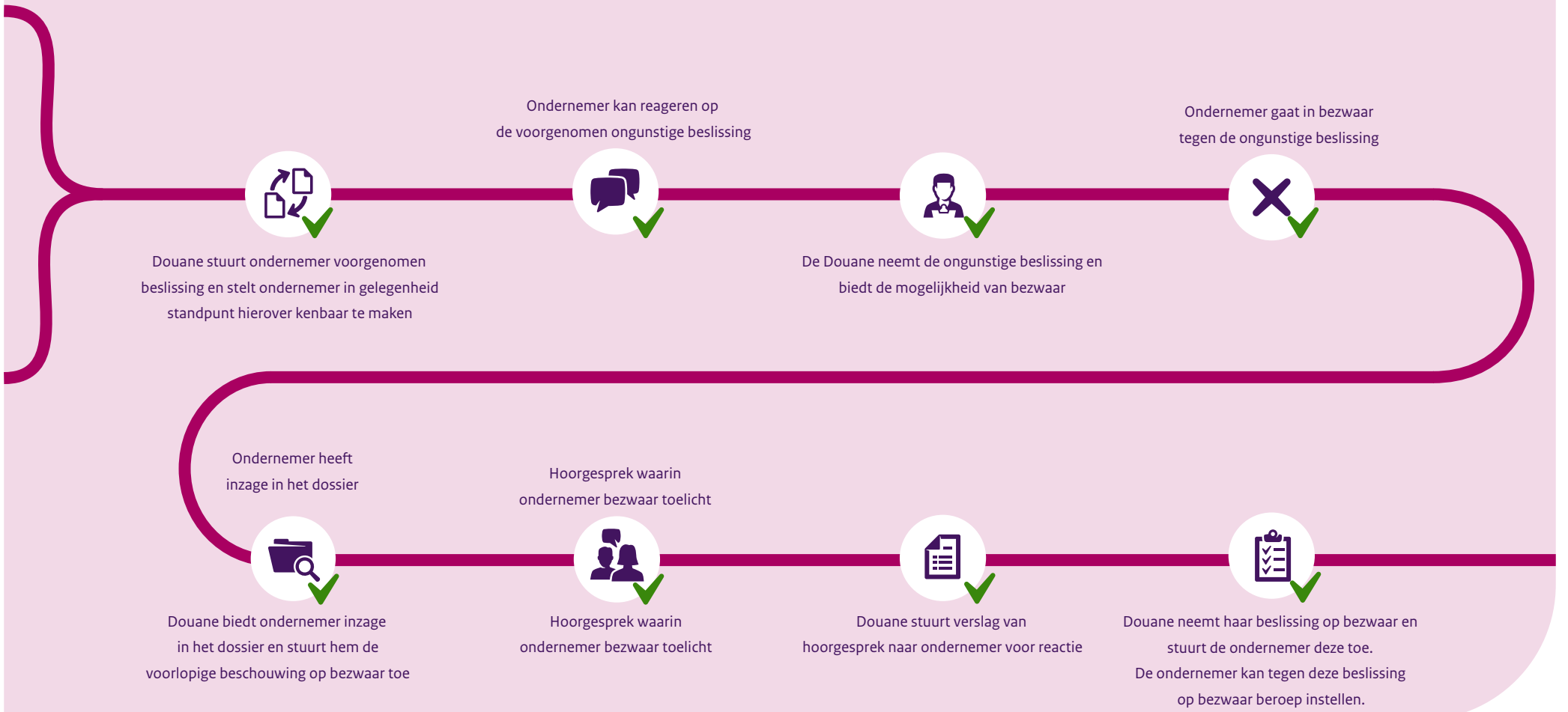

Op basis van ons onderzoek stellen wij vast dat de Douane doorgaans de processtappen zoals weergegeven in figuur 2 volgt en de ondernemer meestal de gelegenheid biedt om te reageren op de voor hem (voorgenomen) ongunstige beslissingen.

Rechtsbescherming gaat echter over meer dan het bieden van de gelegenheid aan ondernemers om te reageren op de (voorgenomen) ongunstige beslissing. Het gaat ook over het informeren van de ondernemer over de feiten en documenten waarop de voorgenomen beslissing is gebaseerd en het verlenen van inzage hierin. Rechtsbescherming houdt bovendien in dat de Douane serieus kijkt naar wat de ondernemer naar voren brengt en de ondernemer daarover adequaat informeert. We zien dat de Douane op deze punten de rechtsbescherming van ondernemers kan verbeteren. Dit blijkt niet alleen uit de dossierstudie maar volgt ook uit de gesprekken die we met ondernemers en experts voerden.

Verbeterpunten voor de rechtsbescherming van ondernemers

Ons onderzoek laat een aantal verbeterpunten zien waar het gaat om rechtsbescherming van de ondernemer.
De verbeterpunten gaan over de wijze waarop de Douane:

- met de ondernemer communiceert;
- het recht op inzage effectueert;
- haar (voorgenomen) besluiten motiveert;
- de beleidsruimte benut en
- haar besluiten heroverweegt.

Deze verbeterpunten lichten we hierna toe.

De communicatie over de mogelijkheden van rechtsbescherming

Ons onderzoek maakt duidelijk dat de communicatie van de Douane over de mogelijkheden van rechtsbescherming soms gebrekkig is en voor verwarring kan zorgen. Dit kan ertoe leiden dat de ondernemer niet weet dat er een mogelijkheid is om op te komen voor zijn rechten. Dit vergroot de kans dat hij hier geen gebruik van maakt en mogelijk ten onrechte teveel betaalt. Wij lichten dit toe aan de hand van een aantal voorbeelden uit ons dossieronderzoek. Deze voorbeelden gaan over de communicatie over het correctieverzoek, het voornemen van de ongunstige beslissing, het zogeheten relaas van bevindingen en over het toepassen van het ruimere beschikkingsbegrip in het Europese recht.

Correctieverzoek

Als de Douane als gevolg van de controle vooraf van mening is dat gegevens gecorrigeerd moeten worden, stuurt zij de ondernemer daarvoor een correctieverzoek. In dit correctieverzoek stelt de Douane:

"Aangezien de aangifte door u gewijzigd/aangevuld moet worden, ontvangt u via het aangiftesysteem een NLRFI-bericht. Binnen 30 dagen dient er op dit bericht gereageerd te worden. ... Zodra het CRI bericht door mij is beoordeeld en is goedgekeurd worden de goederen vrijgegeven."

Door deze formulering lijkt het alsof de enige optie voor de ondernemer is dat hij de aangifte moet corrigeren voor de vrijgave van de goederen.

Voorgenomen ongunstige beslissing

Ook zien we in de bestudeerde dossiers verschillen in de communicatie over de voorgenomen ongunstige beslissing waardoor het soms niet duidelijk is of de ondernemer hierop kan reageren.

Van haar voorgenomen ongunstige beslissing stelt de Douane de ondernemer doorgaans op de hoogte via een voornemenbrief. In deze voornemenbrief wijst de Douane de ondernemer op de mogelijkheid om binnen een bepaalde termijn zijn standpunt over de voorgenomen correctie in te dienen.

Wanneer de Douane een voornemenbrief stuurt, is hierin de onderstaande passage opgenomen waarin de Douane duidelijk aangeeft dat de ondernemer kan reageren op het voornemen:

"*Ik stel u in de gelegenheid om binnen (..) dagen na dagtekening van deze brief uw standpunt kenbaar te maken over de voorgenomen correctie en de wijze waarop het verschuldigd bedrag door mij is vastgesteld*."

Uit de dossiers over controle vooraf krijgen we een ander beeld. In iets minder dan de helft van de dossiers hebben de ondernemers over de voorgenomen correctie een e-mail in plaats van de voornemenbrief ontvangen. Uit deze e-mails valt niet altijd op te maken dat het gaat om een voorgenomen ongunstige beslissing waarover de ondernemer zijn standpunt kenbaar kan maken. Soms vraagt de Douane deze ondernemers enkel om de aangifte aan te passen of akkoord te gaan met de bevindingen. De Douane verwijst in deze e-mails niet naar het recht van de ondernemer om over het voornemen tot correctie zijn standpunt kenbaar te maken.[22] In die gevallen dat de ondernemer alleen het hiervoor beschreven correctieverzoek heeft ontvangen, is de onduidelijkheid nog groter omdat het corrigeren van de aangifte de enige optie lijkt te zijn. Dit raakt ook de rechtsbescherming omdat de Douane de reactie van de ondernemer op het correctieverzoek opvat als zijn reactie op de voorgenomen ongunstige beslissing.

Relaas van bevindingen

Ook komt uit ons onderzoek naar voren dat de Douane de ondernemer niet altijd informeert over haar vervolgacties naar aanleiding van de onjuiste aangifte. Deze vervolgacties kunnen leiden tot strafrechtelijke gevolgen voor de ondernemer, zonder dat hij eerst de gelegenheid krijgt zijn kant van het verhaal toe te lichten.

In de dossiers zien we namelijk dat wanneer de Douane tijdens een controle opmerkt dat de aangifte van de ondernemer niet correct is, zij dan regelmatig een zogeheten relaas van bevindingen heeft opgesteld. Uit de dossiers is ons niet duidelijk geworden in welke situaties de Douane een relaas van bevindingen opstelt. Dit komt omdat we in vergelijkbare situaties verschillende reacties van de Douane zien.

In het relaas van bevindingen legt de Douane de feiten en omstandigheden vast die ten grondslag liggen aan haar constatering dat de ondernemer een onjuiste of onvolledige aangifte heeft gedaan. Dit relaas van bevindingen stuurt de Douane vervolgens door naar de afdeling die beslist over een eventueel strafrechtelijk vervolg van het doen van een onjuiste aangifte door de ondernemer. Uit de dossiers maken we op dat de Douane het relaas van bevindingen niet deelt met de ondernemer. De Douane stelt de ondernemer vaak pas op de hoogte van haar relaas van bevindingen nadat zij de ondernemer dwingend heeft gevraagd zijn aangifte te corrigeren. Deze ondernemers ontvangen dan het volgende bericht van de Douane:

"De aangifte is afgehandeld. Dit betreft een onjuiste aangifte waarvoor door mij een relaas zal worden opgemaakt. Tevens zal er op korte termijn met u contact worden opgenomen door een medewerk(st)er van de afdeling contentieus van Kantoor ... in verband met de geconstateerde onregelmatigheid."

Toepassen van het 'ruim' beschikkingsbegrip EU

Ons onderzoek laat zien dat de Douane zich niet altijd bewust lijkt van het 'ruime' beschikkingsbegrip van de EU. Daardoor heeft de Douane de ondernemer niet altijd juist geïnformeerd over zijn rechtsbeschermingsmogelijkheden. We beschreven in hoofdstuk 2 dat in de Europese regelgeving al snel sprake is van een 'beschikking' waarop de ondernemer kan reageren. Een voorbeeld hiervan is het verzoek om inlichtingen. Het verzoek van de Douane om inlichtingen te verstrekken heeft voor de ondernemer rechtsgevolgen: hij moet aan dat verzoek voldoen[23]. Doet de ondernemer dat niet, dan kan hij ook te maken krijgen met strafrechtelijke consequenties. Vanwege deze mogelijke rechtsgevolgen kan de ondernemer bezwaar maken tegen het verzoek om aanvullende informatie. In haar informatieverzoeken wijst de Douane de ondernemer niet op deze bezwaarmogelijkheid. In het geval dat de Douane bij de ondernemer bijvoorbeeld niet relevante informatie opvraagt, kan hij hiertegen geen bezwaar maken. Uit ons onderzoek blijkt overigens niet dat de Douane deze consequenties verbindt aan het niet opvolgen van informatieverzoeken.[24]

Inzage van stukken

Uit ons onderzoek wordt duidelijk dat, wanneer sprake is van een controle vooraf, de Douane in de voorgenomen ongunstige beslissing de ondernemer in slechts één dossier wijst op zijn recht op inzage in de stukken. Hierdoor bestaat de kans dat de ondernemer geen kennis neemt van de informatie waarop de Douane haar voorgenomen ongunstige beslissing baseert. Daardoor kan hij niet adequaat reageren voordat de Douane haar definitieve beslissing neemt. Ook bij de controle achteraf zien we niet dat de Douane de ondernemer in het voornemen wijst op het recht op inzage. Wel zien we dat bij de controle achteraf de ondernemer veelal het (concept)controlerapport toegestuurd krijgt en de mogelijkheid heeft om op het concept te reageren.

Pas in de bezwaarfase wijst de Douane de ondernemer actief op het inzagerecht. Conform de Awb koppelt de Douane dit inzagerecht aan het hoorgesprek dat eventueel tijdens de bezwaarfase plaatsvindt.

Het gevolg hiervan kan voor de ondernemer zijn dat hij zijn bezwaarschrift moet opstellen voordat hij inzage heeft gehad in de stukken. In de dossiers kwamen we ook tegen dat de ondernemer eerst pro forma bezwaar instelt om toegang te krijgen tot de stukken die aan het bestreden besluit ten grondslag liggen, waarna hij zijn bezwaar later aanvult.

Als de ondernemer in de voornemenfase al was gewezen op het inzagerecht had hij (mogelijk) beter kunnen beoordelen of het zinvol is om tegen de ongunstige beslissing van Douane in bezwaar te gaan.

Motiveren van de (voorgenomen) ongunstige beslissing

Uit ons onderzoek komt naar voren dat de Douane in de (voorgenomen) ongunstige beslissing vooral haar eigen standpunt motiveert. Deze motivering zal vanuit het juridisch perspectief bezien toereikend zijn maar geeft de ondernemer te weinig houvast. De ondernemer weet niet hoe de Douane aankijkt tegen de standpunten en informatie die hij heeft ingebracht en of zij deze informatie heeft meegewogen in haar ongunstige beslissing. Dat maakt het lastiger voor de ondernemer om zijn standpunt nader te bepalen en om in te schatten of zijn bezwaar tegen de ongunstige beslissing succesvol zal zijn.

De Douane moet haar (voorgenomen) ongunstige beslissing net als haar beslissing op bezwaar deugdelijk motiveren. Deze motivering moet ingaan op de gegevens waarop de beslissing is gebaseerd en de overwegingen daarbij.[25] Zo'n motivering stelt de ondernemer in staat om zijn standpunt kenbaar te maken over de reden, feiten en omstandigheden waarop de Douane haar ongunstige beslissing baseert.

In de dossiers zien we dat de Douane in de (voorgenomen) beslissingen haar standpunt over de feiten vanuit haar eigen perspectief helder uiteen zet. Maar naast dit perspectief van de Douane verdient ook het perspectief van de ondernemer de aandacht. Die wil weten hoe de Douane zijn argumenten tegen de (voorgenomen) beslissing heeft gewogen en beoordeeld. Pas dan kan hij gericht opkomen voor zijn rechten.

We zagen dat de Douane in de voornemenfase hetgeen de ondernemer inbrengt (nog) niet in de motivatie van de beschikking laat terugkomen. De Douane legt niet uit waarom zij het standpunt en de informatie van de ondernemer afwijst. Daarbij is voor de ondernemer onduidelijk of de Douane zijn aangedragen feiten en argumenten serieus in overweging heeft genomen. De inhoudelijke behandeling hiervan wordt doorgeschoven naar de bezwaarfase. De volgende situatie, die wij in de dossiers bij de controle vooraf tegenkwamen, illustreert dit knelpunt voor de ondernemer:

De Douane verzoekt ondernemers regelmatig om met aanvullende informatie aan te tonen dat de opgegeven douanewaarde de werkelijke prijs van de goederen weergeeft. Deze aanvullende informatie moet de twijfel over de juistheid van de douanewaarde wegnemen. Tegelijkertijd geeft de Douane dan aan dat, indien haar twijfel blijft bestaan, zij de douanewaarde zelf zal bepalen. In de dossiers zien we dat de ondernemers die de verzochte informatie aanleveren, vervolgens van de Douane te horen krijgen dat hun informatie de twijfel niet heeft weggenomen. Omdat deze ondernemers hierover geen nadere uitleg ontvangen, weten ze niet waarom hun informatie niet kan overtuigen. Zij ontvangen alleen het volgende bericht van de Douane:

"*Dank u wel voor de bescheiden. Echter deze bescheiden hebben ons standpunt niet gewijzigd en de gegronde twijfel is niet weggenomen. De waarde zal op andere wijze worden vastgesteld*".

De Douane stelt vervolgens zelf de douanewaarde van de goederen vast, op basis van bronnen (zoals het internet en de Fair Price List)[26]. Het is voor ondernemers zeer lastig om na te gaan hoe de Douane de douanewaarde heeft vastgesteld.

Ook in haar motivering van de ongunstige beslissingen gaat de Douane inhoudelijk niet in op de argumenten die de ondernemer heeft aangedragen. Dit is overigens in lijn met de interne werkinstructie voor de controle vooraf. Deze werkinstructie[27] gaat in op de situatie dat een ondernemer in reactie op de voorgenomen beslissing met nieuwe informatie komt maar de Douane bij haar standpunt blijft. In deze instructie is de suggestie opgenomen om in de e-mail hierover aan de ondernemer de argumenten van de ondernemer te benoemen en de tekst op te nemen dat de medewerker de argumenten van de ondernemer heeft beoordeeld, maar dat dit hem geen aanleiding geeft om de voorgenomen correctie te herzien.

In deze situaties weet de ondernemer niet waarom de Douane zijn argumenten naast zich heeft neergelegd. Vervolgens heeft de Douane de aangifte laten corrigeren of zelf gecorrigeerd. Het uitvaardigen van deze werkinstructie doet in onze optiek geen recht aan het motiveringsbeginsel.

We zien in de dossiers dat de Douane in de beslissingen op bezwaar haar standpunt helder uiteenzet en dat zij dan wel ingaat op de argumenten die de ondernemer aandraagt. Een uitzondering geldt voor het beroep op gewekt vertrouwen en de billijkheid, zoals omschreven in het volgende verbeterpunt.

Het benutten van de ruimte in Europese regelgeving

Het toepassen van de Europese regelgeving kan onredelijk uitpakken voor ondernemers. Ons onderzoek heeft uitgewezen dat de Europese regelgeving enige ruimte biedt voor de Douane om onredelijke uitkomsten voor ondernemers te voorkomen, maar die ruimte is wel beperkt. Het benutten van deze ruimte is niet de norm maar eerder de uitzondering voor de Douane.

De Douane ervaart dat de Europese wet- en regelgeving weinig ruimte biedt om belangen van ondernemers mee te laten wegen in hun besluiten en om rekening te houden met onredelijke uitwerking van wet- en regelgeving op de positie van ondernemers. De Douane geeft aan dat de oorzaak hiervan ook ligt bij de financiële belangen van de Europese Unie (EU).[28]

Uit de gesprekken die wij hebben gevoerd met de Douane en met instanties van de Europese Commissie is inderdaad gebleken dat de Europese wet- en regelgeving (het DWU) weinig ruimte kent om af te wijken om zodoende rekening te houden met onredelijke gevolgen voor ondernemers. Dit wordt ook in de literatuur bevestigd en zien we ook terug in de dossiers.[29] Eén van de belangrijkste redenen hiervoor is dat de EU wetgeving door alle lidstaten op dezelfde manier moet worden toegepast.

Ook hebben we met medewerkers besproken of de Douane de beperkte ruimte benut die de artikelen 119 en 120 DWU bieden, wanneer de uitkomst van het toepassen van de wet onredelijk uitpakt voor de ondernemer. Deze vraag is volgens inschatting van de Douane in tien tot twintig zaken op jaarbasis aan de orde.[30] Het merendeel daarvan wijst de Douane af na het doorlopen van de interne procedure. Die houdt in dat de douanemedewerker die van mening is dat een beroep op artikel 119 (het vertrouwensbeginsel) of 120 (billijkheid) DWU gerechtvaardigd is,[31] hiervoor intern op verschillende niveaus een positief advies moet krijgen. Deze uitgebreide interne toetsing blijft achterwege zodra een douanemedewerker meent dat het beroep van de ondernemer op artikel 119 en 120 niet gerechtvaardigd is. Ook stopt deze interne toetsing

zodra op één van de verschillende niveaus een negatief advies wordt afgegeven. De Douane beoordeelt negatieve adviezen niet nogmaals zoals zij dit wel doet bij positieve adviezen.

Het volledig heroverwegen van de ongunstige beslissing in bezwaar

Uit ons onderzoek is gebleken dat de Douane in haar beslissing op bezwaar inhoudelijk ingaat op de (aanvullende) informatie en standpunten van de ondernemer. In haar beslissing op bezwaar geeft de Douane doorgaans gemotiveerd aan welke informatie zij heeft gebruikt, welke standpunten van de ondernemer zij wel of niet overneemt en waarom zij wel/niet afwijkt van het standpunt dat zij eerder heeft ingenomen. Niettemin hebben wij ook een aantal situaties gezien waarin een volledige heroverweging niet lijkt te zijn gemaakt. Dit betreft die situaties waarin de Douane geen kennis lijkt te hebben genomen van de uitgewisselde informatie in de voornemenfase en/of waarin de Douane in haar beslissing op bezwaar inhoudelijk niet is ingegaan op de argumenten van de ondernemer over gewekt vertrouwen en/of billijkheid. Deze situaties lichten wij hierna toe.

Uitgewisselde informatie in de voornemenfase

De Douane moet, voordat zij beslist over het bezwaar van de ondernemer, haar primaire besluit volledig heroverwegen. Deze heroverweging is niet alleen gebonden aan de argumenten of omstandigheden die in het bezwaarschrift aan de orde zijn gesteld, maar ook aan wat de ondernemer al eerder naar voren heeft gebracht.[32]

Uit onze dossierstudie blijkt niet dat de Douane in de bezwaarfase kennis heeft genomen van alle informatie die de ondernemer eerder (in de voornemenfase) met de Douane heeft uitgewisseld. Zoals we bij het verbeterpunt *Motiveren van de (voorgenomen) ongunstige beslissing* aangeven, motiveert de Douane in de bestreden beslissing niet waarom de argumenten en informatie van de ondernemer haar niet van standpunt doen wijzigen. Als de Douane geen kennis heeft van alle informatie uit de voornemenfase kan zij de bezwaarprocedure ingaan met een onvolledig beeld van de relevante feiten en omstandigheden.

Dit maakt naar onze mening dat de heroverweging door de Douane niet volledig kan zijn. Een volledige heroverweging wordt ook bemoeilijkt doordat met de huidige informatiehuishouding van de Douane het niet eenvoudig is om een integraal zicht op de relevante informatie vanaf de voornemenfase te verkrijgen.

Beoordeling van argumenten ondernemer

Uit ons onderzoek komt ook naar voren dat de Douane in haar heroverweging en in haar beslissing op bezwaar inhoudelijk meestal niet ingaat op alle argumenten van de ondernemer. Zij gaat alleen in op die argumenten die volgens haar gaan over de rechtmatigheid van de heffing. Als de ondernemer een beroep doet op gewekt vertrouwen of billijkheid, gaat de Douane hier inhoudelijk niet op in. Een ondernemer die zich wil beroepen op gewekt vertrouwen en/of billijkheid moet volgens de Douane hiervoor een afzonderlijk terugbetalingsverzoek indienen. Het onderstaand voorbeeld illustreert hoe de Douane dit standpunt verwoordt richting de ondernemer:

"*Procedureel zijn uit oogpunt van overgangsrecht de artikelen 119 en 120 DWU van toepassing.... Ik verwijs naar de rechtspraak HvJ 23 februari 2006, C 201/04 (Molenbergnatie), ECLI:EU:C:2006:136. Dat betekent dat een beroep op gewekt vertrouwen c.q. billijkheid plaatsvindt in het kader van een terugbetalings-procedure en niet kan worden beoordeeld in het kader van een bezwaarprocedure zoals de onderhavige*".

Net als de experts die wij in het kader van dit onderzoek hebben geraadpleegd, zijn wij hier kritisch over. De experts gaven aan dat het Europese Hof van Justitie (HvJ) mogelijk wel ruimte geeft om een beroep op vertrouwen ook toe te passen in de bezwaarprocedure tegen bijvoorbeeld een navordering en niet louter in een terugbetalingsverzoek.[33]

Ook kan het nu voorkomen dat een ondernemer in een procedure tegen de verhoogde douaneschuld argumenten en stukken heeft uitgewisseld, maar dit volledig opnieuw moet doen omdat hij ook nog een beroep wil doen op art. 119 of 120 DWU. Dit is volgens de Douane enkel mogelijk via een verzoek om terugbetaling of kwijtschelding. Net als de experts zijn we van mening dat de Douane in deze zaken meer dienstverlenend kan zijn. De Douane zou deze terugbetaling of kwijtschelding ambtshalve kunnen inleiden in plaats van de ondernemer enkel te wijzen op het bestaan van een aparte procedure hiervoor.[34]

4

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Het doel van ons onderzoek is om bij te dragen aan de verbetering van de rechts-bescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen. We hebben in beeld gebracht hoe de Douane in de praktijk invulling geeft aan de rechtsbescherming van ondernemers bij geschillen over douaneheffingen. Vervolgens zijn we nagegaan of hierin verbeteringen mogelijk zijn.

We stellen vast dat de Douane haar invulling van de rechtsbescherming voor ondernemers op een aantal punten kan verbeteren. Deze verbeterpunten gaan over de communicatie, het recht op inzage, de motivering, het benutten van beleidsruimte en de heroverweging van besluiten.

We concluderen dat de Douane aan ondernemers doorgaans de mogelijkheid biedt om op te komen tegen haar beslissingen als deze ongunstig uitvallen. In ons onderzoek zijn we zowel zeer goede als slechte voorbeelden van rechtsbescherming door de Douane tegengekomen. De invulling van deze rechtsbescherming en de communicatie daarover door de Douane varieert. Het gevolg is dat de Douane de ondernemer niet altijd de rechtsbescherming biedt die hem toekomt.

Ook zien wij dat in de geboden rechtsbescherming het perspectief van de Douane centraal staat. Het perspectief van de ondernemer blijft echter in de geboden rechtsbescherming onderbelicht.

Wij menen dat de Douane de rechtsbescherming in de praktijk kan verbeteren wanneer zij transparanter communiceert, serieus ingaat op alles wat de ondernemer naar voren brengt en haar beleidsruimte optimaal benut om onredelijke uitkomsten te voorkomen. Dit brengt de ondernemer in een betere positie op het juridisch speelveld.

De Douane laat nu nog belangrijke kansen liggen om geschillen al in een vroegtijdig stadium te voorkomen. Dat vinden wij zorgelijk omdat ondernemers die menen te maken te hebben met onredelijke uitkomsten de gang naar de rechter moeten maken. Deze tijdrovende en kostbare procedures hadden mogelijk voorkomen kunnen worden wanneer de Douane deze ondernemers een vroegtijdige en volledige rechtsbescherming had geboden.

Aanbevelingen

Onze conclusies brengen ons tot de volgende aanbevelingen voor de Douane:

1. Faciliteer en hanteer een uniforme werkwijze bij de invulling van de rechtsbescherming van ondernemers en bewaak dit. Besteed daarbij expliciet aandacht aan eenduidige informatievastlegging en zorgvuldige dossiervorming zodat ondernemers gelijke kansen hebben om op te komen voor hun rechten en een volledige heroverweging mogelijk is;
2. Communiceer transparant over de beoordeling van de informatie van de ondernemer, de gevolgen van zijn handelen en de mogelijkheden voor rechtsbescherming;
3. Houd vanaf het moment dat het waarschijnlijk is dat een geschil gaat ontstaan steeds het principe van vroegtijdige rechtsbescherming voor ogen. Zet hiervoor de geëigende instrumenten in (door bijvoorbeeld zo vroeg mogelijk in gesprek te gaan met de ondernemer of in te zetten op mediation);
4. Zorg dat op alle momenten in het proces de benodigde kennis en uitgewisselde informatie beschikbaar is zodat meer aandacht kan worden gegeven aan de inhoudelijke invulling van de rechtsbescherming van ondernemers en een volledige heroverweging bij bezwaar kan plaatsvinden;
5. Handel proactief bij het opzoeken en benutten van de beleidsruimte wanneer een ondernemer zich beroept op billijkheid of het (on) geschreven vertrouwensbeginsel zodat onredelijke uitkomsten en/of onnodige procedures voor de ondernemer zoveel mogelijk worden voorkomen;
6. Neem de rechtsbescherming op als onderdeel van het jaarlijks onderzoek naar de dienstverlening door de Douane en bespreek de uitkomsten met de koepels van het bedrijfsleven.

Eindnoten

1 Nederland tweede goederenhandelaar van de EU | CBS en StatLine - Internationale goederenhandel; grensoverschrijding, kerncijfers

2 In het Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB) bespreken vertegenwoordigers van de publieke sector en private sector vraagstukken rond het EU-buitengrensoverschrijdende goederenverkeer, douanelogistiek en douaneafhandeling en accijns. Naast de algemene vergadering zijn er verschillende werkgroepen die allen regelmatig bijeenkomen.

3 Een voorbeeld hiervan is het behoud van een gunstige tariefbehandeling bij overschrijdingen van de hoeveelheid of waarde zoals opgenomen in een douanevergunning in het nieuwe Douane Wetboek van de Unie.

4 Jaarlijks is er de Douanemonitor, die ervaringen van het bedrijfsleven met de dienstverlening van de Douane meet en elke twee jaar brengt de Douane het meer evaluerende Bewijs van Goede Dienst uit.

5 Waar wij in dit rapport van ondernemers spreken, bedoelen wij daarmee ook douanevertegenwoordiger die namens de ondernemer zorgt voor de aangifte en de voldoening van de invoerrechten, belastingen of andere verplichtingen. Omwille van de leesbaarheid spreken we bij de ondernemer van 'hij' waar uiteraard ook 'zij' of 'die' kan worden gelezen.

6 In dit rapport spreken we omwille van de leesbaarheid over beslissingen van de Douane. Het gaat dan om beschikkingen zoals uiteengezet in hoofdstuk 2

7 Bij Douaneheffingen gaat het om heffingen op grond van Europese wet- en regelgeving, zoals invoerrechten en antidumpingheffingen of heffingen op grond van nationale wetgeving, zoals accijnzen of verbruiksbelasting.

8 Zie Jaarrapportage Douane 2024, p. 9 en 19. De Douane heeft 371.736 controles uitgevoerd op vracht, koeriers en postzendingen en op vrachtschepen, vliegtuigen en vluchten. Ook heeft zij 9.699 fiscaal gerichte onderzoeken en ambulante controles in het binnenland uitgevoerd.

9 We hebben dossiers uit verschillende bronnen bestudeerd. Ten eerste hebben we 25 dossiers bestudeerd van onherroepelijke uitspraken die een rechterlijke instantie in geschillen over douaneheffingen in de eerste helft van 2024 heeft gedaan. Ten tweede hebben we 52 dossiers bestudeerd waarbij in de eerste helft van 2024 sprake was van een voorgenomen correctie of naheffing. Deze 52 dossiers betreffen een steekproef uit 120 actuele dossiers die voldeden aan onze selectiecriteria. Zie voor een verdere toelichting bijlage I over de methodologische verantwoording.

10 Kamerbrief over eerste bevindingen onderzoek rechtsbescherming ondernemers bij geschillen over douaneheffingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

11 Ook het kabinet heeft in 2025 benadrukt dat zorgvuldigheid, onpartijdig en zonder vooringenomenheid handelen, rechtszekerheid, vertrouwen en rechtsgelijkheid centraal moeten staan in de wijze waarop de (rijks)overheid met mensen omgaat. Dat vraagt volgens het kabinet om een goede uitleg van het handelen en een responsieve, de-escalerende en toegankelijke houding van overheidsmedewerkers in elk contact dat zij met burgers en bedrijven hebben. Zie ook de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer, 4 juli 2025, Kamerstuk nummer 29279-980.

12 Zie tabel 1 en 2 in de nota van bevindingen voor meer informatie over het aantal bezwaarprocedures.

13 Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie.

14 Zie voor een meer gedetailleerde toelichting de nota van bevindingen in bijlage II.

15 A.E. Keulemans, 'Het unierechtelijke verdedigingsbeginsel: een update', WFR 2016/73

16 D.G. van Vliet, Douanerecht (Fiscale Monografieën nr. 90), Deventer: Wolters Kluwer 2019, paragraaf 3.5.3. en M.M.W.D. Merkx & M.L Schippers (red.), Formele aspecten van het douanerecht en de indirecte belastingen (Fed Fiscale Brochures), Deventer: Wolters Kluwer 2024, paragraaf 1.3.3.

17 Voor douanerechten volgt dit het DWU, voor accijnzen volgt deze verplichting uit de Awb.
18 Voor een meer gedetailleerde uiteenzetting verwijzen we naar de nota van bevindingen in bijlage II.
19 D.G. van Vliet, Douanerecht (Fiscale Monografieën nr. 90), Deventer: Wolters Kluwer 2019, paragraaf 3.5.2.1.
20 Zie bijlage II en M.M.W.D. Merkx & M.L Schippers (red.), Formele aspecten van het douanerecht en de indirecte belastingen (Fed Fiscale Brochures), Deventer: Wolters Kluwer 2024, paragraaf 2.7.4 en 2.7.5. en D.G. van Vliet, Douanerecht (Fiscale Monografieën nr. 90), Deventer: Wolters Kluwer 2019, paragraaf 5.3.5 en 5.3.6
21 De gedetailleerde procesbeschrijvingen zijn opgenomen in de nota van bevindingen in bijlage II.
22 Dit is vastgelegd in artikel 22 lid 6 DWU.
23 D.G. van Vliet, Douanerecht (Fiscale Monografieën nr. 90), Deventer: Wolters Kluwer 2019, paragraaf 3.3.4.3
24 Daarmee is het verzoek zelf al een beschikking in de zin van de Europese geldende wetgeving art. 5 onderdeel 39 DWU waartegen ingevolge art. 44 DWU beroep openstaat, in voorkomend geval op de rechter.
25 Zie hiervoor art. 5, lid 39, jo. art. 22, van het DWU en art. 3:46 van de Awb: 'aanvullende werking'.
26 De Fair Price List is opgesteld door het Joint Research Centre, een onderdeel van de Europese Commissie en bevat statische gemiddelde prijzen die de Nederlandse Douane hanteert om vast te stellen of zij twijfel heeft, maar ook om de nieuwe douanewaarde vast te stellen. De methodiek van de Fair Price List is gepubliceerd.
27 Werkinstructie Douane Aangifte – Afhandelen Onregelmatigheden – Vooraankondigingen Invoer van 15 juli 2025.
28 Zie ook Stand van de uitvoering 2023 en 2024, Douane.
29 Voor een overzicht van deze literatuur zie de nota van bevindingen, paragraaf 6.2 in bijlage II, nota van bevindingen.
30 Dit blijkt uit de gesprekken die we met de Douane en de EC hierover voerden: zie bijlage II, nota van bevindingen, paragraaf 6.2.
31 Voor een uiteenzetting en toelichting van de artikelen 119 en 120 DWU zie bijlage II, nota van bevindingen, paragraaf 6.2.
32 Dit volgt uit artikel 7:11 Awb.
33 Ondanks codificatie van het vertrouwensbeginsel lijkt het HvJ wel te toetsen aan het ongeschreven Unierechtelijke vertrouwensbeginsel, zie hiervoor HvJ 7 april 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, ECLI:EU:C:2011:224, r.o. 47. Dit vormt een argument om aan te nemen dat de codificatie van het vertrouwensbeginsel de toetsing aan het Unierechtelijke vertrouwensbeginsel niet, althans niet in alle gevallen lijkt uit te sluiten. In de wederhoor geeft de Douane aan in bezwaar in alle gevallen te toetsen aan het vertrouwensbeginsel, dit hebben we niet kunnen vaststellen in ons onderzoek.
34 In voorkomend geval is de Douane hiertoe zelfs verplicht: HvJ EU, 01-08-2025, nr. C-206/24.